

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ МИХАЙЛА
ДРАГОМАНОВА
ПРИРОДНИЧИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра туризму

ЗВІТ

про виконання програми __навчальної туристсько краєзнавчої __практики
студентки ____ Хомович Анни Андріївни____
групи _____25Т_____

Спеціальність _____туризм_____

Кваліфікаційний рівень _____бакалавр_____

Бази практики: __Національний музей «Чернобиль», Національний
еколого натуралістичний центр, музей Медицини, парк Пуща Водиця,
Національний музей народної архітектури та побуту України,
Голосіївський національний парк, музей народного декоративного
мистецтва та мікромініатюр

Період практики __з 10 червня по 23 червня 2024 року

Керівник практики від
випускної кафедри
Буличева Т. В.
завідувачка кафедри туризму

Звіт захищений

(підпис)

Київ 2024

Зміст

Вступ	3
1. Екскурсійна діяльність під час проходження практики	5
1.1 Музей Медицини	5
1.2 Національний еколого натуралістичний центр	6
1.3 Національний музей “ Чорнобиль”	7
1.4 Пуща Водиця: Спокій в самому серці України	8
1.5. Національний музей народної архітектури та побуту України	9
1.6. Голосіївський національний парк	10
1.7. Музей народного декоративного мистецтва та мікромініатюр	12
2. Розробка фрагменту авторської екскурсії	14
Висновки	18
Список використаних джерел	20

Вступ

Основною метою цієї практики було занурення в динамічний світ туризму, з кінцевою метою розвитку навичок і впевненості у створенні та проведенні власної екскурсії.

Протягом практики я мала можливість відвідати різноманітні музеї, кожен з яких має свій неповторний шарм та історичне значення. Ці візити не лише розширили мої знання про місцеву культурну спадщину, але й дозволили мені на власні очі побачити методи та стратегії, які використовують досвідчені екскурсоводи. Мене особливо заінтригувала їхня здатність захоплювати аудиторію, органічно поєднуючи факти, анекдоти та інтерактивні елементи, щоб створити цікавий і незабутній досвід.

З огляду на це, я поставила перед собою кілька ключових цілей під час стажування. По перше, я прагнула розвинути глибше розуміння різних аспектів музейної діяльності, від кураторства виставок до управління потоком відвідувачів. По друге, я прагнула відточити свої навички публічних виступів і презентацій, навчитися ефективно передавати складну інформацію в стислій і переконливій формі. І, нарешті, я був сповнений рішучості розвинути в собі гострий погляд на деталі, щоб я міг створювати екскурсії, які не тільки інформують, але й надихають і захоплюють моїх майбутніх гостей.

Завдяки поєднанню практичного досвіду, спостережливості та наставництва досвідчених професіоналів, я впевнена, що досягла значних успіхів у досягненні цих цілей. Знання та навички, отримані під час стажування, не лише зміцнили мою пристрасть до туристичної індустрії, але й забезпечили мене необхідними інструментами для переходу до наступного етапу моєї подорожі створення та реалізації власного музейного туру.

Я прагну поділитися результатами цього стажування та цінними уроками, які я засвоїла на цьому шляху. Цей звіт слугуватиме свідченням трансформаційної сили практичного досвіду та безмежних можливостей, які чекають на мене в динамічній сфері туризму.

1. Екскурсійна діяльність під час проходження практики

1.1 Музей Медицини

Музей медицини в Києві це захопливий заклад, що спонукає до роздумів і пропонує унікальний погляд на історію та еволюцію охорони здоров'я в Україні. Блукаючи його залами, я була вражена широтою і глибиною колекції музею, яка охоплює століття медичного прогресу та інновацій.

Одним з аспектів, який я знайшла найбільш переконливим, була відданість музею збереженню та демонстрації традиційних народних засобів і практик, які передавалися з покоління в покоління українцями. Експозиції, присвячені фітотерапії, лікуванню чашками та іншим цілісним методам лікування, створюють захоплюючий контраст з більш сучасними, західними підходами, які стали домінувати у сфері охорони здоров'я.

Також, що мені особливо сподобалося, так це прихильність музею до інтерактивних та захоплюючих експонатів. Можливість потримати в руках історичні медичні інструменти, відповідні до того часу, дозволила мені по справжньому зануритися у зміст експозиції на більш глибокому рівні. Я ніби перенеслася в минуле, по новому оцінивши виклики і перемоги, які формували медичну професію протягом століть.

Однак, мабуть, найбільш пронизливою і вражаючою була виставка, присвячена Чорнобильській катастрофі. Моторошні особисті розповіді та детальні пояснення медичної реакції на катастрофічну подію слугували протверезним нагадуванням про людські жертви таких трагедій та життєво важливу роль, яку відіграють медичні працівники в часи кризи.

1.2 Національний еколого натуралістичний центр

Національний еколого натуралістичний центр учнівської молоді (НЕНЦ) є позашкільною установою, яка проводить навчально виховну та методичну роботу в області біологічної, валеологічної, екологічної та аграрної освіти для учнівської молоді. Цей центр сприяє розвитку екологічної свідомості та природознавчих знань серед молоді, а також підтримує ініціативи, спрямовані на збереження довкілля та сталого розвитку.

НЕНЦ координує роботу 97 профільних позашкільних навчальних закладів (станцій юних натуралістів, еколого натуралістичних центрів), 5 філій, 3 дитячих ботанічних сади, а також роботу профільних відділень палаців та будинків творчості дітей та юнацтва, дитячі ботанічні сади, понад 5,3 тис. творчих учнівських об'єднань за 69 профілями, які працюють на базі обласних, районних та міських еколого натуралістичних центрів (станцій юних натуралістів), охоплення дітей та учнівської молоді складає майже 94 тис. осіб. Заклад співпрацює з профільними науковими установами, за допомогою міжнародних конкурсів та програм інтегрується в світовий освітній простір.

Для реалізації освітніх завдань НЕНЦ має необхідну матеріальну базу: сільськогосподарський, зоолого тваринницький та квітково декоративний комплекси, дендрологічний парк місцевого значення «Юннатський», Народний музей хліба, Всеукраїнський профільний табір оздоровлення та відпочинку «Юннат», їдальня.

У тваринницькому комплексі вирощуються 45 порід кролів та 100 порід сільськогосподарської птиці. У навчальній тематичній експозиції аквакомплексу понад 100 видів акваріумних риб, 60 видів водних рослин.

1.3 Національний музей “ Чорнобиль ”

Цей музей є надзвичайно важливим культурним об'єктом, присвяченим одній з найбільших катастроф в історії людства аварії на Чорнобильській АЕС.

Музей розташований у самому серці Києва, на місці, звідки було проведено координацію рятувальних робіт після аварії. Він представляє собою експозицію, яка відтворює події, пов'язані з Чорнобильською катастрофою, її причини та наслідки. Цей музей є нагадуванням про страшну трагедію, а також пам'ятником героїзму тих, хто брав участь у ліквідації наслідків аварії.

В музею було озвучено багато історичних фактів, які допомагають краще зрозуміти події того часу. Ми дізналися про причини аварії, технічні деталі реактора, а також про дії евакуйованих жителів та самоутрати десятків рятувальників, які намагалися стримати наслідки аварії.

Одним з найвражаючих моментів в музеї було відвідування моделі реактора, яка демонструє внутрішній механізм роботи та послідовність подій під час аварії. Це дозволило нам побачити, як реактор працював, а також зрозуміти, які помилки призвели до катастрофи.

Крім того, музей також включає в себе багато особистих історій людей, які були безпосередньо задіяні в подіях на Чорнобильській АЕС.

Ми мали можливість побачити фотографії, особисті речі та прочитати розповіді очевидців, що додало емоційного зворушення та реалізму до нашого досвіду.

Екскурсоводи, які проводили нас по музею, були дуже професійними та емпатичними. Вони з великою повагою ставилися до теми і надавали детальні роз'яснення нашим запитанням.

Загалом, відвідування Національного музею Чорнобиля було надзвичайно вражаючим та емоційним досвідом. Ми отримали можливість покласти крапку над подіями, які змінили життя багатьох людей, а також зрозуміти важливість безпеки як важливого аспекту роботи з ядерною енергією.

1.4 Пуца Водиця: Спокій в самому серці України

Моя поїздка до Пуці Водиці була справді відновлюючим досвідом, який дозволив мені зануритися в природну красу та багату історію цього чудового місця. Коли я приїхала до цього мальовничого містечка,

розташованого неподалік від Києва, мене одразу ж вразили пишні, зелені пейзажі, які мене оточували.

Пуща Водиця відома своїми великими сосновими лісами, які займають площу понад 10 000 гектарів і є домівкою для різноманітної флори та фауни. Прогулюючись звивистими стежками, я не могла не відчувати, як мене охоплює відчуття спокою, ніжний шелест дерев і щебетання птахів створюють заспокійливу симфонію, яка, здавалося, заспокоює розум і живить душу.

Однією з найяскравіших подій мого візиту була можливість дослідити знамениті міські джерела мінеральної води, які здавна шанують за їхні лікувальні властивості. Я мала нагоду скуштувати чисту, освіжаючу воду, яка, як кажуть, багата на необхідні мінерали та мікроелементи, що допомагають у лікуванні різних недуг. Цей досвід був одночасно бадьорим і просвітницьким, оскільки я дізнала про багатовікову традицію бальнеотерапії, яка зробила Пущу Водицю відомим місцем для оздоровлення та відпочинку.

Коли мій час у Пущі Водиці добігав кінця, мені не хотілося їхати, і я вже планувала повторний візит, щоб дослідити приховані перлини міста і зануритися в його спокійну, відновлюючу атмосферу. Це унікальне місце залишило на мені незгладимий слід, що свідчить про безмежну красу та культурне багатство, які можна знайти по всій Україні.

1.5. Національний музей народної архітектури та побуту України

Національний музей народної архітектури та побуту України, також відомий як Музей просто неба у Пирогові, є найбільшим скансеном (музеєм просто неба) в Європі та найповнішим етнографічним зібранням України. Розташований на південній околиці Києва, серед зелених дібров стародавнього Голосіївського лісу, поряд з історичним селищем Пирогів, цей музей відтворює давню архітектуру різних частин України. Ви зможете

побачити та осягнути всю Україну, якою вона була понад сто років тому. Це чудове місце для вивчення традицій, культури та побуту українського народу.

Національний музей народної архітектури та побуту України – архітектурно ландшафтний комплекс усіх історико етнографічних регіонів України: Полісся, Слобожанщини та Полтавщини, Карпат, Наддніпрянщини, Поділля та Півдня. Сьогодні на території скансену встановлено близько 300 пам'яток народного будівництва XVI XX ст. Традиційні житлові і господарські комплекси включають в себе хати, комори, криниці та інші атрибути давнього українського села. Найстарішим архітектурним експонатом є хата із с. Самари Волинської області (1587р).

Фонди музею нараховують близько 100 тис. найрізноманітніших експонатів: народний одяг, тканину, меблі, знаряддя праці, вироби гончарів, бондарів, теслів, столярів, ковалів, народний живопис та розпис, музичні інструменти, дитячу іграшку тощо.

Музей активно займається розвитком духовної культури українців. Традиційним стало проведення народних свят: від Різдва та Колодія, до Андрія і зустрічі зі Святим Миколаєм. Кожний захід не проходить без цікавих обрядодії та звичаїв. У сільській управі діє «Творча майстерня», де будь хто зможе навчитися виготовляти вироби народного мистецтва: від витинанки до ложки.

1.6. Голосіївський національний парк

Національний природний парк “Голосіївський” – єдиний в Україні та один з небагатьох у світі національних парків, повністю розташованих у великому місті. Його площа становить 10 988 гектарів і включає Голосіївський ліс, Голосіївський парк ім. М. Рильського, урочище Теремки, Бичок та заказник “Лісники”.

Цей парк був заснований у 2007 році після майже 20 річної боротьби екологів. Метою його створення є збереження природних комплексів Київського Полісся та покращення екологічного стану в столиці. Територія парку належить до двох природних зон: лісостепу на півдні та Київського Полісся на півночі. Через це місцева рослинність досить різноманітна, а флора парку нараховує понад 600 видів вищих судинних рослин. З них 24 види занесені до Червоної книги України, включаючи сон лучний, ковилу дніпровську, півників сибірських, лілію лісову, сальвінію плаваючу та інші.

На території парку можна зустріти вікові дуби, які ростуть майже на всій площі, деяким з них близько 500 років. Фауна парку також різноманітна, включаючи червонокнижних видів, таких як мідянка, видра, горностай, махаон, жук олень, вусач мускусний та інші. Голосіївський національний природний парк – це справжня перлина природи, яка збереглася серед метушливого мегаполісу. Він пропонує відвідувачам велосипедні та піші прогулянки, спостереження за птахами, вивчення рослин та історико культурні об'єкти, такі як Ботанічний сад НУБіП, Національний музей бджільництва України та інші. Запрошую вас на прогулянку зеленим лісом, де ви зможете помилуватися віковими деревами, квітами та насолодитися природою!

Національний природний парк «Голосіївський» є великим природним комплексом, розташованим на південній околиці Києва. Давайте розглянемо деякі цікаві факти про цей парк:

1. Площа: Парк охоплює понад 10 988 гектарів і включає Голосіївський ліс, Голосіївський парк ім. М. Рильського, урочище Теремки, Бичок та заказник «Лісники».
2. Природа: На території парку росте багато видів рослин, включаючи рідкісні та зникаючі. Наприклад, вовчі ягоди пахучі (*Daphne genkwa* L.) реліктова рослина, одна з найдавніших на планеті, занесена до Червоної книги

України. Також тут можна зустріти сон лучний (*Pulsatilla pratensis*) та сон розкритий (*Pulsatilla patens*), які є одними з найбільш яскравих ранньовесняних рослин.

3. Екологічна освіта: Парк проводить екологічні квести онлайн та інші заходи для відвідувачів.

1.7. Музей народного декоративного мистецтва та мікромініатюр

Національний музей українського народного декоративного мистецтва, розташований в Києві, є єдиним і найбільшим художнім музеєм подібного профілю в Україні. Він представляє як традиційне народне мистецтво всіх регіонів України, так і вироби підприємств художньої промисловості та твори професійних художників декоративного мистецтва. Музей розташований на території Національного Києво Печерського історико культурного заповідника у приміщеннях колишніх митрополичих покоїв і прилеглої до них домової Благовіщенської церкви, які є пам'ятками архітектури XVIII – початку XX століття. Музей відтворює багатство української культури та мистецтва, і відвідування його експозицій обіцяє незабутні враження!

Діючі виставки:

1. Український фенікс. Васильківська майоліка: Виставка, яка презентує унікальні роботи керамічного майстра Миколи Сядристого, зокрема легендарного керамічного півника з Бородянки, що уцілів при бомбардуванні житлових будинків російськими військами у березні 2022 року. Також демонструється кераміка Васильківського майолікового заводу та інші цікаві експонати.
2. Українська хустка. Філософія привабливості: Виставка, яка презентує 20 автентичних хусток і фрагментів кінця XVIII – XX століття з музейних фондів. Вперше виставка демонструє хусткові вироби як самобутні твори мистецтва.

Музей мікромініатюр Миколи Сядристого — це неймовірне місце, де ви зможете побачити унікальні роботи українського мініатюриста Миколи Сядристого. Його твори вражають своєю точністю, деталізацією та витонченістю. Ось декілька найцікавіших робіт, які ви зможете побачити в музеї:

1. Підкована блоха: Найвідоміша робота Миколи Сядристого. Ця мікромініатюра виглядає як звичайна блоха, але вона має підкову на спині. Це вражаючий приклад майстерності.
2. Караван золотих верблюдів у вушці голки: Інша неймовірна робота, яка відтворює караван верблюдів на дуже обмеженому просторі.
3. Троянда в зрізі волосини: Мініатюрна троянда, яка розквітає в зрізі волосини. Це дивовижне поєднання природи та мистецтва.

Музей розташований в Києво Печерській Лаврі, і відвідування цього місця обов'язково залишить незабутнє враження. Микола Сядристий — справжній майстер своєї справи, і його роботи варті уваги кожного.

2. Розробка фрагменту авторської екскурсії

Сценарій 40 хвилинної пішохідної екскурсії Києвом

Огляд : Цей тур охоплює ключові історичні та культурні місця в центральній частині Києва, даючи відвідувачам змогу відчутти смак багатой спадщини міста. Екскурсія включає зупинки біля Софійського собору, Михайлівського Золотоверхого монастиря, Майдану Незалежності та вулиці Хрещатик.

Відправна точка : Софійський собор

Кінцевий пункт : вулиця Хрещатик

Основні поради екскурсовода :

Зручне взуття для прогулянок

Одяг за погодою

Невеликий мікрофон і динамік для кращої чутності

Планшет або буклет з історичними фотографіями та картами

Вода та легкі закуски для гостей

Невеликі сувеніри (наприклад, листівки) для вручення гостям наприкінці екскурсії

Детальний план екскурсії

1. Софійський собор (10 хвилин) .

Вступне слово : "Ласкаво просимо до Києва! Мене звати [Ім'я гίδα], і я буду вашим гідом під час цієї 40 хвилинної подорожі серцем нашого прекрасного міста. Ми почнемо з Софійського собору, який є об'єктом Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО".

Історична довідка: "Побудований в 11 столітті, Софійський собор є однією з найстаріших і найвизначніших пам'яток міста. Він був побудований на замовлення князя Ярослава Мудрого і слугував центром православного християнства у Східній Європі".

Цікаві факти : "Мозаїки та фрески собору є одними з найкращих зразків візантійського мистецтва. Всередині можна побачити знамениту мозаїку Богородиці Оранти, яка чудово збереглася протягом століть".

Можливість для фотографування: "Не соромтеся зробити тут кілька фотографій. З цього ракурсу на собор відкривається приголомшливий вид".

2. Михайлівський Золотоверхий монастир (10 хвилин) .

Пішки : "Дорогою до нашої наступної зупинки насолоджуйтеся жвавими вулицями Києва. Зверніть увагу на поєднання сучасної та історичної архітектури".

Вступне слово на місці : "Ось ми і в Михайлівському Золотоверхому монастирі. Цей монастир був побудований у середньовіччі, але був зруйнований за радянських часів і відновлений після здобуття Україною незалежності".

Історична довідка : "Первісний монастир датується 1108 роком, його заснував Святополк II. Золоті куполи, які ви можете побачити, виблискуючи на сонці, є характерною рисою київського горизонту".

Цікаві факти : "Монастир також відіграв вирішальну роль під час протестів Євромайдану 2013-2014 років, надаючи притулок і медичну допомогу протестувальникам".

Можливість для фотографування : "Знайдіть хвилинку, щоб закарбувати красу золотих куполів на тлі блакитного неба".

3. Майдан Незалежності (10 хвилин) .

Прогулянка : "Тепер ми прямуємо до Майдану Незалежності, відомого як Майдан Незалежності. Це приблизно 5 хвилин ходьби звідси".

Представлення на місці : "Це Майдан Незалежності, центральна площа Києва та центр політичного життя в Україні".

Історична довідка : "Площа була місцем багатьох важливих подій в українській історії, зокрема Помаранчевої революції 2004 року та протестів Євромайдану 2013 2014 років".

Цікаві факти : "Колона, яку ви бачите в центрі, це Монумент Незалежності, встановлений у 2001 році на честь 10 і річниці незалежності України від Радянського Союзу".

Можливості для фотографування : "Майдан Незалежності пропонує чудові можливості для фотографування, особливо з пам'ятником та навколишньою архітектурою".

4. Вулиця Хрещатик (10 хвилин) .

Прогулянка : "Давайте пройдемо до нашої кінцевої зупинки, вулиці Хрещатик. Звідси можна дійти пішки".

Представлення на місці : "Хрещатик головна вулиця Києва, відома своєю жвавою атмосферою, магазинами та кафе".

Історична довідка : "Вулиця була повністю перебудована після Другої світової війни в стилі сталінського ампіру. Сьогодні це жвавий центр активності, особливо у вихідні дні, коли вона стає пішохідною зоною".

Цікаві факти : "Хрещатик це не лише торгова вулиця, але й місце, де збираються місцеві жителі для святкувань, протестів та громадських заходів. Це справді серце Києва".

Заключне слово: "На цьому ми підходимо до завершення нашої екскурсії. Сподіваюся, вам сподобалася ця коротка подорож історією та культурою Києва. Якщо у вас виникли запитання або вам потрібні рекомендації щодо подальших досліджень, не соромтеся запитувати. Дякую, що приєдналися до мене сьогодні!"

Останні поради екскурсводу (собі):

Завжди слідкуйте за групою, щоб ніхто не загубився.

Взаємодійте з гостями, ставлячи запитання і заохочуючи до участі.

Пам'ятайте про час, щоб укластися в 40 хвилинний ліміт екскурсії.

Пропонуйте персоналізовані рекомендації, засновані на інтересах гостей.

Дотримуючись цього плану, гід може провести стислу, інформативну та цікаву екскурсію центральними пам'ятками Києва, яка залишить у гостей незабутні враження про місто.

Висновки

1. Інтеграція теорії та практики: .

Науково-екскурсійна практика відіграла ключову роль у подоланні розриву між теоретичними знаннями та практичним застосуванням у вивченні туризму. Ми отримали досвід з перших рук, що дозволяє застосовувати навчальні концепції до реальних сценаріїв, що покращує наше розуміння і збереження знань.

2. Розвиток професійних навичок

Участь у науковій та екскурсійній практиці озброює студентів важливими професійними навичками, зокрема комунікацією, організацією та вирішенням проблем.

3. Розвиток дослідницьких здібностей: .

Ми навчилися проводити опитування, аналізувати тенденції та інтерпретувати дані, що є критично важливими навичками для прийняття обґрунтованих рішень у туристичній галузі. Ці аналітичні здібності мають вирішальне значення для ролей в управлінні, плануванні та розвитку туризму.

4. Культурна обізнаність і чутливість:

Екскурсійна практика часто знайомить студентів з різними культурами, традиціями та історичними контекстами. Таке знайомство сприяло підвищенню культурної обізнаності та чутливості, які є життєво важливими для надання шанобливого та збагачуючого досвіду туристам з різним походженням. Розуміння культурних нюансів може значно підвищити якість обслуговування в туристичному секторі.

5. Розуміння питань екології та сталого розвитку: .

Ми дізналися про вплив туризму на довкілля та необхідність впровадження сталих практик. Ці знання сприяють просуванню екологічно чистих видів туризму та збереженню природних і культурних ресурсів.

6. Вирішення проблем у реальному світі: .

Вплив реальних ситуацій під час екскурсій та наукових практик допомагає студентам розвивати практичні навички вирішення проблем. Навчилися справлятися з несподіваними викликами, управляти груповою динамікою, забезпечувати безпеку та задоволення туристів, що є критично важливими для успішного управління туризмом.

7. Особистісний ріст і розвиток впевненості: .

Участь в екскурсіях і польових роботах допомагає студентам набути впевненості у своїх здібностях керувати групами, ефективно спілкуватися і швидко приймати рішення. Цей досвід сприяє особистісному зростанню та підвищенню почуття відповідальності і незалежності.

8. Покращення навчального досвіду: .

Загалом, інтеграція наукових та екскурсійних практик у вивчення туризму покращує навчальний процес, роблячи його більш інтерактивним, цікавим та актуальним. Студенти отримали не лише академічні знання, а й практичні навички та практичний досвід, що ретельно готує їх до майбутньої кар'єри в туристичній галузі.

Список використаних джерел

1. НЕНЦ [Електронний ресурс] - <https://mon.gov.ua/osvita-2/pozashkilna-osvita/derzhavni-tsentri-pozashkilnoi-osviti/natsionalniy-ekologo-naturalistichniy-tsentri-uchnivskiy-molodi-nents> .
2. Національний музей Чорнобиля [Електронний ресурс] <https://chornobyl-museum.kyiv.ua/>
3. Національний музей народної архітектури та побуту України [Електронний ресурс] - <https://www.pyrohiv.com/about/> .
4. Голосіївський [Електронний ресурс] – <https://www.nationalparks.in.ua/pryrodni-parky/kyiv/holosiivskiy/> .
5. Музей українського народного декоративного мистецтва [Електронний ресурс] – https://museum-portal.com/ua/muzeyi/58_muzey-ukrayinskogo-narodnogo-dekorativnogo-mistectva .
6. Музей мікромініатюр [Електронний ресурс] – <https://guide.kyivcity.gov.ua/places/muzej-mikrominiatur-mikolisadristogo> .